

DECIZIE

30 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova,
Galina Stratulat,
Iurie Bejenaru,
Dumitru Mardari,
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Moroșan Tatiana,
în cauza civilă la cererea înaintată de OCN „Easy Credit” SRL către Moroșan
Tatiana cu privire la încasarea datoriei,

și la cererea reconvențională depusă de Moroșan Tatiana împotriva OCN „Easy
Credit” SRL cu privire la constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive și
încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
respinsă cererea de apel depusă de Moroșan Tatiana, fiind menținută hotărârea din
16 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 29 noiembrie 2018, OCN „Easy Credit” SRL s-a adresat cu cerere de chemare
în judecată către Moroșan Tatiana cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat faptul că, la 08 mai 2017, a încheiat cu
pârâta Moroșan Tatiana contractul de împrumut nr.707649579, prin care s-a obligat
să-i acorde un împrumut în valoare de 22 227 lei, care urma a fi rambursat în 24 rate
lunare, egale, a câte 1416 lei lunar, începând cu data de 07 iunie 2017. Totodată,
pârâta Moroșan Tatiana s-a obligat să restituie împrumutul și costurile aferente în
conformitate cu prevederile contractuale și cu periodicitatea prevăzută în graficul de
rambursare a împrumutului.

OCN „Easy Credit” SRL a acordat împrumutul în termenul și condițiile stabilite
în contract, astfel, îndeplinindu-și toate obligațiile asumate față de debitorul
Moroșan Tatiana.

Moroșan Tatiana a achitat 11 rate lunare integral, după care a încetat să-și execute
cu bună credință obligațiunea de restituire a împrumutului, eschivându-se de la
onorarea obligațiilor contractuale asumate.

Prin urmare, în scopul soluționării amiabile a litigiului, OCN „Easy Credit” SRL, telefonic, iar apoi la 03 august 2018 prin scrisoare recomandată, a somat debitorul Moroșan Tatiana privind rambursarea datoriei restante, neachitate, informând-o despre consecințele ce vor surveni în cazul neonorării obligațiilor, la care pârâta Moroșan Tatiana nu a acordat nicio atenție, refuzând în continuare achitarea împrumutului în condițiile stabilite.

Reieșind din cele expuse, OCN „Easy Credit” SRL a solicitat încasarea din contul pârâtei Moroșan Tatiana a sumei restante a împrumutului în mărime de 5664 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 2161 lei, a clauzei penale în mărime de 975 lei, a ratelor rămase, dar neachitate în mărime de 12 744 lei, și a cheltuielilor de judecată în mărime de 646,32 lei, iar în total a sumei de 21 544 lei.

Ulterior, la 21 februarie 2020, reprezentantul reclamantei a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor din acțiune, indicând că conform prevederilor contractuale la pct.3.02(b) al contractului, dobânda de întârziere este egală cu suma dintre rata anuală a dobânzii prevăzută în contract și 5 procente anual, dobânda de întârziere fiind calculată zilnic reieșind din anul calendaristic de 365 zile, totodată în contract părțile au convenit asupra faptului că dobânda de întârziere nu poate fi mai mică decât 20 lei pentru fiecare zi de întârziere.

Astfel, conform graficului de rambursare a împrumutului, pârâta a efectuat 11 plăți prin care s-au achitat integral 11 rate, ultima fiind achitată la 07 aprilie 2018, iar următoarea rată urma a fi achitată la 07 mai 2018, prin urmare începând data de 08 mai 2018 la împrumut a început a fi calculată dobânda de întârziere pentru perioada de 08 mai 2018 – 20 februarie 2020, adică pentru 655 zile calculându-se suma de 13 080 lei.

Respectiv, reprezentantul reclamantei solicită încasarea din contul pârâtei a datoriei în sumă de 18 408 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 13 080 lei, penalității în sumă de 975 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 973,89 lei.

La 21 ianuarie 2020, Moroșan Tatiana, prin intermediul avocatului Cazacu Valentin, a depus cerere reconvențională împotriva OCN “Easy Credit” SRL cu privire la nulitatea absolută a clauzelor abuzive ale contractului de credit de consum nr.707649579 din 08 mai 2017.

Prin încheierea din 22 ianuarie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central, cererii reconvenționale nu i s-a dat curs în temeiul art. 167 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Ulterior, prin încheierea din 21 februarie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost restituită cererea reconvențională depusă de Moroșan Tatiana, încheiere care a fost menținută prin decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Bălți.

La 02 iulie 2020, Moroșan Tatiana, prin intermediul avocatului Cazacu Valentin, a depus din nou cerere reconvențională împotriva OCN “Easy Credit” SRL cu privire la constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive, cu achitarea taxei de stat în sumă de 360,90 lei.

Prin încheierea protocolară a primei instanțe din 06 iulie 2020, cererea reconvențională depusă de Moroșan Tatiana, prin intermediul avocatului Cazacu Valentin, a fost acceptată spre examinare.

În motivarea acțiunii reconvenționale Moroșan Tatiana a invocat că, la 08 mai 2017, părțile au încheiat un contract de credit de consum cu nr.707649579 în sumă de 22 227 lei, prin care Moroșan Tatiana s-a obligat să restituie suma împrumutată în 24 de rate. Însă, din motive legate de dificultăți de ordin financiar, Moroșan

Tatiana nu a reușit să-și onoreze obligațiile contractuale privind restituirea sumei împrumutate, după care OCN "Easy Credit" SRL a înaintat cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea datoriei restante în mărime de 21 544 lei.

Astfel, reclamanta din acțiunea reconvențională consideră că contractul menționat conține clauze abuzive, care sunt lovite de nulitatea absolută, și anume: clauza contractuală din "Partea 1. Condiții speciale" - rata comisionului de monitorizare 1,55% precum și comision lunar de administrare în sumă de 25 lei, "Partea 3. Graficul de rambursare a împrumutului. Consecințele neexecutării contractului", pct. 3.02 și pct. 5.02 al contractului.

Reprezentantul reclamantei a indicat că forța obligatorie a contractului este incontestabilă, însă contractul nu are putere de lege dacă contravine normelor imperative, bunelor moravuri și Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

Potrivit acțiunii reconvenționale, se indică că clauzele contractuale cu privire la comisioane sunt clauze abuzive, comisionul de acordare a împrumutului și comisioanele de prelungire a termenului contractului fiind de facto o dobândă camuflată, iar prin stipularea unor astfel de clauze reclamantul a mărit artificial costul creditului, disimulând un procent consistent de dobândă, creând în detrimentul consumatorului Moroșan Tatiana un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților contrar cerințelor buneii-credințe.

Astfel, consideră că OCN "Easy Credit" SRL nu a justificat și nu a explicat necesitatea, scopul și temeiul calculării comisioanelor de monitorizare, administrare, acordare și prelungire a împrumutului, astfel ca consumatorul să înțeleagă de ce i se solicită mai mult, aceste comisioane se achită lunar prin raportare la întreg împrumutul și nu la soldul rămas, astfel încât consumatorii care achită lunar conform graficului de rambursare al creditului sunt dezavantajați față de cei răuplatnici, fiind obligați să achite sume de bani pentru care nu au nicio culpă.

Mai mult, reprezentantul reclamantei a relevat că clauzele privind comisioanele trebuie considerate abuzive în sensul art. 5 din Legea nr.256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive din contractele încheiate cu consumatorii, deoarece pentru acordarea creditului se percep 2 costuri, și anume dobânda și comisioanele, fără ca distincția dintre acestea să fie exprimată în mod clar și inteligibil, fiind creat un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

Cu referire la cererea de majorare a cuantumului pretențiilor depusă de către reprezentantul OCN "Easy Credit" SRL, avocatul reclamantei Moroșan Tatiana o consideră cu caracter abuziv, deoarece clauzele contractuale referitoare la dobânda de întârziere cumulate cu clauzele referitoare la clauza penală au ca efect solicitarea de la pârât a unei sume disproporționat de mari în raport cu prejudiciul cauzat de neîndeplinirea obligațiilor.

Respectiv, contrar prevederilor art. 869 alin. (1) și (2) din Codul civil, comisioanele de monitorizare, administrare, acordare și prelungire stipulate în clauzele din contractul de împrumut nr.707649579 din 08 mai 2017, alături de clauzele contractuale care stabilesc dobânda contractuală, dobânda penalizatoare, penalitatea și alte amenzi, contrar cerințelor de bună credință, stabilesc în detrimentul consumatorului un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contractul enunțat, fapt care constată caracterul abuziv al clauzelor contractuale, fapt ce duce la constatarea nulității absolute a acestora.

Potrivit avocatului Cazacu Valentin, acțiunea înaintată de către OCN "Easy Credit" SRL urmează a fi admisă parțial, cu obligarea pârâtei la plata datoriei în sumă de 9 513,30 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 286 lei, prin respingerea și excluderea pretențiilor referitoare la sumele comisioanelor, și anume comision de monitorizare – 8 293,70 lei, comision de administrare - 600 lei și la sumele dobânzilor de întârziere și clauzei penale în sumă de 975 lei, fiind calculate în felul următor: suma contractului de împrumut – 22 227 lei, suma dobânzii anuale în valoare de 12% conform contractului de împrumut – 2 863,30 lei, în total 25 090,30 lei, din care să fie scăzută suma ratelor achitată de pârâtă în valoare de 15 576 lei, astfel consideră că pârâta urmează să restituie reclamantului suma de 9 514,30 lei.

În baza celor expuse, s-a solicitat admiterea cererii reconvenționale, constatarea nulității absolute a următoarelor clauze contractuale ale contractului de credit de consum nr.707649579 din 08 mai 2017: secțiune 5.02 "Consecințele neexecutării. Clauza penală" a articolului V - cazurile de neexecutare din "Partea 2. Condiții generale", secțiunea 3.02 "Ratele. Dobânda de întârziere" a articolului III "Împrumutul" din "Partea 2. Condiții generale", clauza contractuală din "Partea 1. Condiții speciale" și anume rata comisioanelor de monitorizare lunar din suma inițială 1,55%, precum și comisionul de administrare lunar a câte 25 lei, clauza contractuală din "Partea 3. Graficul de rambursare a împrumutului. Consecințele neexecutării contractului" comision - 344,52 lei, total 8 239,70 lei, comision - 25 lei, total 600 lei, admiterea parțială a cererii de chemare în judecată înaintată de ÎCS "Easy Credit" SRL către Moroșan Tatiana cu privire la încasarea datoriei cu obligarea pârâtei Moroșan Tatiana la plata datoriei în sumă de 9 514,30 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 286 lei, respingerea în rest a pretențiilor înaintate de către reclamantă și încasarea din contul reclamantei în beneficiul pârâtei a sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de OCN "Easy Credit" SRL către Moroșan Tatiana cu privire la încasarea datoriei. S-a încasat de la Moroșan Tatiana în beneficiul OCN "Easy Credit" SRL împrumutul în sumă de 18 408 lei, dobânda de întârziere în sumă de 13 080 lei, penalitatea în sumă de 975 lei și cheltuielile de judecată pentru taxa de stat achitată de reclamantă în sumă de 973,89 lei. Cererea reconvențională depusă de Moroșan Tatiana împotriva OCN "Easy Credit" SRL cu privire la constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive și încasarea prejudiciului moral, a fost respinsă.

Prin decizia din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel depusă de Moroșan Tatiana, fiind menținută hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Bălți a constatat faptul că Moroșan Tatiana nu și-a onorat obligația contractuală și nu a rambursat în deplinătatea lor ratele lunare și plățile aferente potrivit graficului stabilit, de aceea Colegiul a atestat temeinicia acțiunii OCN „Easy Credit” SRL în partea legată de datoria efectivă și dobânda de întârziere, iar instanța de fond întemeiată a conchis asupra încasării de la Moroșan Tatiana în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL a ratelor neachitate în sumă de 18 408,00 lei și a penalității în sumă de 975,00 lei. Mai mult, Colegiul a reținut că pretenția de încasare a acestor sume este întemeiată în contextul neonorării obligațiilor contractuale de către Moroșan Tatiana în formula asumată de către aceasta contractual, fără a se lua în calcul plățile punitive invocate și solicitate de

către OCN „Easy Credit” SRL, or Moroșan Tatiana tocmai această obligație și-a asumat-o față de creditorul său și respectarea ei ar fi însemnat restituirea ratelor respective în termenul și cuantumul prevăzut de contract și anexele acestuia.

În privința pretențiilor formulate de Moroșan Tatiana, instanța de apel a reținut că din informația precontractuală privind împrumutul solicitat, semnat de către Moroșan Tatiana, acesteia i-a fost furnizată informația cu privire la clauzele contractuale pe care le va cuprinde contractul de împrumut, inclusiv la clauzele pe care le-a considerat abuzive odată cu înaintarea acțiunii reconvenționale. Așadar, ca rezultat Moroșan Tatiana a declarat că acceptă oferta de finanțare a OCN „Easy Credit” SRL și este de acord să încheie contractul în cazul aprobării cererii. Totodată, prin informația precontractuală privind împrumutul solicitat, semnată personal de către Moroșan Tatiana, ultima a declarat că a luat cunoștință cu informația standard a contractului de împrumut și a solicitat reducerea termenului de 15 zile prevăzut la art. 5 al Legii nr. 202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, până la semnarea acestuia și careva neclarități sau neînțelegeri privind conținutul și condițiile contractuale nu a avut. Astfel, reieșind din cele constatate supra, raportând normele legale la speța dată, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe precum că la momentul încheierii contractului de împrumut nr.707649579 din 08 mai 2017, părțile au negociat condițiile contractuale și au convenit asupra tuturor clauzelor care reies din contractul dat.

Mai mult ca atât, instanța de apel a conchis că prin prisma art. 18 din Legea nr. 202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, Moroșan Tatiana avea la dispoziție un termen de 14 zile calendaristice în care putea să revoce contractul de credit fără a invoca vreun motiv, și acest termen urma să curgă fie de la data încheierii contractului de credit, fie de la data la care consumatorul i-au fost aduse la cunoștință clauzele și condițiile contractuale și informațiile prevăzute la art. 10 din Legea dată, în cazul în care ziua respectivă a fost ulterior datei încheierii contractului de împrumut.

La 25 martie 2021, Moroșan Tatiana a contestat cu recurs decizia din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar au fost invocate circumstanțe și motive similare celor din acțiunea reconvențională și cererea de apel.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu pronunțarea unei decizii prin care acțiunea înaintată de OCN „Easy Credit” SRL să fie admisă parțial, iar acțiunea reconvențională depusă de Moroșan Tatiana să fie admisă integral.

La 23 aprilie 2021 (prin poșta electronică) și la 27 aprilie 2021 (prin intermediul oficiului poștal), OCN „Easy Credit” SRL a depus referință la cererea de recurs, solicitând că aceasta să fie considerată inadmisibilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 12 ianuarie 2021 și expediată participanților la proces la 09 februarie 2021 (f.d. 203, vol. I), însă la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către recurentă. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost înregistrat la 25 martie 2021, fiind expediat prin poștă la 23 martie 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

Prin încheierea din 16 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Moroșan Tatiana împotriva deciziei din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Moroșan Tatiana, va casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 445 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în urma examinării recursului, instanța de recurs emite o decizie care rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră a fi emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de OCN "Easy Credit" SRL către Moroșan Tatiana cu privire la încasarea datoriei. S-a încasat de la Moroșan Tatiana în beneficiul OCN "Easy Credit" SRL împrumutul în sumă de 18 408 lei, dobânda de întârziere în sumă de 13 080 lei, penalitatea în sumă de 975 lei și cheltuielile de judecată pentru taxa de stat achitată de reclamantă în sumă de 973,89 lei. Cererea reconvențională depusă de Moroșan Tatiana împotriva OCN "Easy Credit" SRL cu privire la constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive și încasarea prejudiciului moral, a fost respinsă.

Prin decizia din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel depusă de Moroșan Tatiana, fiind menținută hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

În contextul prevederilor art. 373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel era obligată în limitele apelului să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, să aprecieze probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Colegiul precizează că soluția adoptată de către instanța de apel este neîntemeiată, deoarece din textul acesteia se reliefează o interpretare eronată a legislației, precum și nu sunt apreciate toate probele importante pentru soluționarea cauzei. Or, în conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Instanța de recurs constată că, la 08 mai 2017, între OCN „Easy Credit” SRL - în calitate de împrumutător și Moroșan Tatiana - în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 707649579. Potrivit acestui contract, OCN „Easy Credit” SRL a acordat recurente Moroșan Tatiana suma de 22 227 lei în vederea procurării telefonului mobil de model “Apple iPhone 7 Plus” 128Gb Jet Black, iar Moroșan Tatiana s-a obligat să restituie această sumă în termen de 24 luni, precum și să plătească alte plăți aferente contractului.

Reieșind din cele constatate instanța ajunge la concluzia că între părțile litigante s-a stabilit un raport juridic în baza contractului sinalagmatic în care fiecare dintre părți s-a obligat reciproc, astfel încât obligația fiecăreia din ele să fie corelativă obligației celeilalte.

Potrivit art. 512 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 514 din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit art. 572 alin. (1), (2) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În sensul art. 867 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

În corespundere cu art. 871 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit de contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul și până la expirarea termenului.

Potrivit art. 872 alin. (2) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate și împrumutatul nu restituie în modul stabilit nici cel puțin o rată, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut și a dobânzii aferente.

Din actul de primire-predare din 12 mai 2017 rezultă că Moroșan Tatiana a primit telefonul mobil de model “Apple iPhone 7 Plus” 128Gb Jet Black în sumă de

22 227 lei, sumă pentru care a încheiat contractul de împrumut cu intimata (f.d. 13, vol. I).

Potrivit informației privind achitățile și datoriile recurentei Moroșan Tatiana în baza contractului de împrumut nr. 707649579 se atestă faptul că aceasta a achitat 11 (unsprezece) rate lunare în vederea rambursării sumei împrumutului în mărime a câte 1416 lei fiecare (f.d. 6, vol. I).

Astfel, prin darea în proprietate recurentei Moroșan Tatiana a sumei de bani în mărime de 22 227 lei, OCN „Easy Credit” SRL și-a îndeplinit toate obligațiile asumate față de împrumutat, însă recurenta, fiind obligată să restituie suma împrumutului și toate plățile aferente în conformitate cu prevederile contractuale, nu și-a executat obligațiile asumate față de împrumutător în conformitate cu prevederile contractului de împrumut.

Prin urmare, din considerentul că recurenta nu și-a executat obligația corelativă de a restitui în termenul stabilit împrumutul și plățile aferente în conformitate cu prevederile contractuale, în temeiul pct. 3.01 din contractul de împrumut cu dobândă (f.d. 8, 9, vol. I), OCN „Easy Credit” SRL a expediat în adresa recurentei pretenția din 03 august 2018 prin care a solicitat achitarea datoriei create (f.d. 18, vol. I), însă debitorul nu a executat obligațiile contractuale.

Raportând prevederile legale menționate supra la speța dată și având în vedere că recurenta a înregistrat restanțe la plata împrumutului și nu a prezentat instanței dovezi care ar confirma faptul lipsei datoriei față de OCN „Easy Credit” SRL, ba chiar și recunoaște o parte din ea, Colegiul lărgit concluzionează că cerința referitor la încasarea datoriei este întemeiată.

Totodată, cu referire la mărimea datoriei, instanța de recurs reține următoarele.

Conform calculului reclamantei OCN „Easy Credit” SRL, la situația din 23 august 2018 datoria acumulată de Moroșan Tatiana constituia suma de 21 544 lei, compusă din rata scadentă dar neachitată a împrumutului în mărime de 5 664 lei, dobânda de întârziere în mărime de 2 161 lei, clauza penală în sumă de 975 lei, rate rămase neachitate în mărime de 12 744 lei.

Ulterior, la 21 februarie 2020, reprezentantul OCN „Easy Credit” SRL a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor din acțiune, indicând că conform prevederilor contractuale la pct.3.02 (b) al contractului, dobânda de întârziere este egală cu suma dintre rata anuală a dobânzii prevăzută în contract și 5 procente anual, dobânda de întârziere fiind calculată zilnic reieșind din anul calendaristic de 365 zile, totodată în contract părțile au convenit asupra faptului că dobânda de întârziere nu poate fi mai mică decât 20 lei pentru fiecare zi de întârziere.

Astfel, conform graficului de rambursare a împrumutului, recurenta a efectuat 11 plăți prin care s-au achitat integral 11 rate, ultima fiind achitată la 07 aprilie 2018, iar următoarea rată urma a fi achitată la 07 mai 2018, prin urmare începând cu data de 08 mai 2018 la împrumut a început a fi calculată dobânda de întârziere pentru perioada de 08 mai 2018 – 20 februarie 2020, adică pentru 655 zile calculându-se suma de 13 080 lei.

Respectiv, reprezentantul OCN „Easy Credit” SRL a solicitat încasarea din contul recurentei Moroșan Tatiana a datoriei în sumă de 18 408 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 13 080 lei, penalității în sumă de 975 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 973,89 lei.

Însă, prin acțiunea reconvențională și prin cererea de recurs, Moroșan Tatiana a solicitat constatarea nulității absolute a următoarelor clauze contractuale ale

contractului de credit de consum nr.707649579 din 08 mai 2017: secțiune 5.02 “Consecințele neexecutării. Clauza penală” a articolului V - cazurile de neexecutare din “Partea 2. Condiții generale”, secțiunea 3.02 “Ratele. Dobânda de întârziere” a articolului III “Împrumutul” din “Partea 2. Condiții generale”, clauza contractuală din “Partea 1. Condiții speciale” și anume rata comisionului de monitorizare lunar din suma inițială 1,55%, precum și comisionul de administrare lunar a câte 25 lei, clauza contractuală din “Partea 3. Graficul de rambursare a împrumutului. Consecințele neexecutării contractului” comision - 344,52 lei, total 8 239,70 lei, comision - 25 lei, total 600 lei, admiterea parțială a cererii de chemare în judecată înaintată de ÎCS “Easy Credit” SRL către Moroșan Tatiana cu privire la încasarea datoriei cu obligarea pârâtei Moroșan Tatiana la plata datoriei în sumă de 9 514,30 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 286 lei, respingerea în rest a pretențiilor înaintate de către reclamantă și încasarea din contul reclamantei în beneficiul pârâtei a sumei de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Conform art.7 alin. (1) din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive din contractele încheiate cu consumatorii, evaluarea clauzelor contractuale și decizia finală asupra faptului că acestea sunt sau nu recunoscute, ca fiind abuzive, se efectuează de către instanța de judecată.

Potrivit art. 220 alin. (1) și alin. (3) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel. Nulitatea clauzei nu atrage nulitatea întregului act juridic dacă se poate presupune că acesta ar fi fost încheiat și în lipsa clauzei declarate nulă.

Conform art. 217 alin. (1) și alin. (2) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), instanța de judecată invocă nulitatea absolută din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate.

Prin urmare, potrivit contractului de împrumut nr. 707649579 din 08 mai 2017, Moroșan Tatiana urma să restituie la scadență pe parcursul a 24 luni, pe lângă datoria de bază, dobânda în mărime de 12,00 % anual, un comision de monitorizare lunar de la suma inițială a împrumutului în mărime de 1,55 %, un comision de administrare lunar în mărime de 25,00 lei lunar. (f.d. 8, vol. I)

Colegiul lărgit conchide că comisionul de monitorizare lunar de la suma inițială a împrumutului în mărime de 1,55 % – echivalentul a 18,6 % anual (adică 333,4 lei lunar sau 8001,6 lei timp de 24 de luni) și comisionul de administrare lunar în mărime de 25,00 lei lunar (adică 600 lei pentru 24 de luni) întrunesc semnele unei dobânzi contractuale camuflate, care cumulată cu dobânda contractuală propriu-zisă constituie o sumă excesivă. Reieșind din cele expuse, instanța de recurs consideră că clauzele menționate sunt abuzive și, respectiv, nule de drept, din considerentul că contravin normelor imperative. Astfel, Colegiul lărgit conchide că în această parte urmează a fi admisă acțiunea reconvențională și constatată nulitatea clauzelor contractuale cu privire la comisionul de monitorizare și comisionul de administrare.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține și faptul că deși recurenta a semnat informația standard privind creditul pentru consumatori, prin care a declarat că a luat cunoștință de conținutul și condițiile contractului de împrumut și le acceptă, aceasta nu a avut de fapt posibilitatea de a negocia clauzele contractuale, așa cum a indicat instanța de apel în decizia sa, iar faptul că clauzele date contravin normelor imperative constituie temei de nulitate absolută, care nu poate fi înlăturată prin

confirmarea de către împrumutat a clauzei lovite de nulitate. Mai mult ca atât, aceste clauze au fost contestate de către Moroșan Tatiana prin acțiunea reconvențională.

În conformitate cu art. 869 alin. (1) și alin. (2) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei. Înțelegerea asupra dobânzii prin care se încalcă dispoziția alin. (1) este nulă.

Prin rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei se subînțelege rata de refinanțare, adică acea rată, care este aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt, aceasta la data de 08 mai 2017 constituind 9,00 % anual.

La determinarea caracterului rezonabil al ratei dobânzii, Colegiul lărgit reține următoarele componente: costul creditorului atragerii mijloacelor financiare (la 08 mai 2017 rata de referință interbancară era de 14,77%), profitul creditorului (jumătate din costul atragerii mijloacelor financiare – 7,38%), cheltuielile suportate de creditor și costurile aferente menținerii rezervei instituționale (5%). Astfel, în mai 2017 o dobândă de 12,00 % anual ar putea fi tratată ca fiind rezonabilă pentru contractul de împrumut nr. 707649579 din 08 mai 2017. Respectiv, dobânda contractuală din suma împrumutului de 22 227 lei constituie 5 334,48 lei (12% din 22 227 lei – 2 667,24 lei x 2 ani = 5 334,48 lei).

Conform art. 872 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Prin urmare, ținând cont de faptul că suma împrumutului este de 22 227 lei, dobânda la împrumutul acordat a fost calculată în sumă de 5 334,48 lei, iar la momentul adresării cu cererea de chemare în judecată Moroșan Tatiana a achitat OCN „Easy Credit” SRL în vederea rambursării împrumutului suma de 15 576 lei (11 rate lunare a câte 1 416 lei), instanța de recurs conchide că recurenta urmează să restituie intimatului suma împrumutului și dobânda contractuală în mărime de 11 985,48 lei ($22\,227\text{ lei} + 5\,334,48\text{ lei} = 27\,561,48\text{ lei}$; $27\,561,48\text{ lei} - 15\,576\text{ lei} = 11\,985,48\text{ lei}$). Respectiv, dobânda de întârziere, calculată din suma datoriei scadente de 11 985,48 lei pentru perioada din 08 mai 2018 (dată din care recurenta a încetat să achite ratele împrumutului) și până la 20 februarie 2020 (perioadă pentru care OCN „Easy Credit” SRL a solicitat încasarea dobânzii de întârziere), constituie suma de 2 492,79 lei (potrivit calculului efectuat cu ajutorul calculatorului ILBA de pe site-ul www.ilba.md).

Respectiv, dobânda de întârziere calculată de către OCN „Easy Credit” SRL în partea ce excede rata BNM de +5%, este nulă.

Potrivit art. 624 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Conform calculului penalității anexat la dosar, urmează că conform prevederilor contractului nr.707649579 din 08 mai 2017, intimata OCN „Easy Credit” SRL i-a calculat recurtenței o penalitate în mărime de 975 lei, pe care o pretinde din contul ultimei, pretenție ce urmează a fi admisă.

Reieșind din cele descrise supra, Colegiul lărgit conchide că urmează a încasa din contul recurtenței Moroșan Tatiana în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL datoria

compusă din suma împrumutului și dobânda contractuală în mărime de 11 985,48 lei, dobânda de întârziere în mărime de 2 492,79 lei și penalitatea în mărime de 975 lei, iar în total suma de 15 453,27 lei.

Cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată Colegiul lărgit reține următoarele. În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții.

Potrivit art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

Astfel, luând în considerație faptul că, acțiunea OCN „Easy Credit” SRL urmează a fi admisă parțial și va fi încasată de la Moroșan Tatiana în total suma de 15 453,27 lei, Colegiul lărgit va dispune încasarea de la ultima în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL a taxei de stat achitată de aceasta la depunerea acțiunii în sumă de 463,59 lei, proporțional pretențiilor admise.

În privința pretenției recurente Moroșan Tatiana cu privire la încasarea din contul OCN „Easy Credit” SRL a prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei, Colegiul lărgit reține prevederile art. 1422 alin. (1) al Codului civil (în vigoare la data relevantă speței) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Din sensul prevederilor legale citate rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. De asemenea, din norma de drept enunțată rezultă, că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Colegiul lărgit precizează că, odată ce prejudiciul este suferit din cauza unei fapte recunoscute de lege ca una care îndreptățește la repararea prejudiciului, ține de libertatea reclamantului să scoată în evidență toate capetele de prejudiciu, adică toate formele în care el a suferit din punct de vedere fizic și psihic.

Așadar, recurente Moroșan Tatiana i-a fost lezat un drept patrimonial, însă compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale se admite numai în cazurile prevăzute expres de lege. Ținând cont de faptul că, alte temeuri prevăzute de lege pentru repararea prejudiciului moral nu se atestă, pretenția este neîntemeiată.

Este important de evidențiat că deși persoana trece prin suferințe în multe situații din viață, inclusiv în cazul faptelor ilicite la care este expusă, aceasta încă nu o îndreptățește să solicite despăgubiri. Persoana o poate cere doar în cazurile prevăzute de lege și în condițiile legale privind răspunderea.

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Moroșan Tatiana, de a casa decizia din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și de a emite o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii inițiale și a acțiunii

reconvenționale.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Moroșan Tatiana.

Se casează decizia din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Easy Credit” SRL către Moroșan Tatiana cu privire la încasarea datoriei, și la cererea reconvențională depusă de Moroșan Tatiana împotriva OCN „Easy Credit” SRL cu privire la constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive și încasarea prejudiciului moral, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Easy Credit” SRL către Moroșan Tatiana cu privire la încasarea datoriei.

Se încasează din contul Tatianeii Moroșan în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL datoria compusă din suma împrumutului și dobânda contractuală în mărime de 11 985,48 (unsprezece mii nouă sute optzeci și cinci, 48) lei, dobânda de întârziere în mărime de 2 492,79 (două mii patru sute nouăzeci și doi, 79) lei, penalitatea în mărime de 975 (nouă sute șaptezeci și cinci) lei și taxa de stat în sumă de 463,59 (patru sute șazeci și trei,59) lei. În rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Se admite parțial cererea reconvențională depusă de Moroșan Tatiana împotriva OCN „Easy Credit” SRL cu privire la constatarea nulității absolute a clauzelor abuzive și încasarea prejudiciului moral.

Se constată nulitatea absolută a clauzelor cu privire la comisionul de monitorizare și comisionul de administrare din contractul de împrumut nr.707649579 din 08 mai 2017, încheiat între OCN „Easy Credit” SRL și Moroșan Tatiana. În rest, cererea de chemare în judecată reconvențională se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru,

Dumitru Mardari,

Maria Ghervas